ÅSNES KOMMUNE

Plan for idrett og fysisk aktivitet

Del 1, Kapittel 1-7: Regional plan, Kongsvingerregionen

Del 2, Kapittel 8: Kommunal plan, Åsnes kommune

Vedtatt i Åsnes kommunestyre 05.12/2016, sak 140/16

Rullering 2022

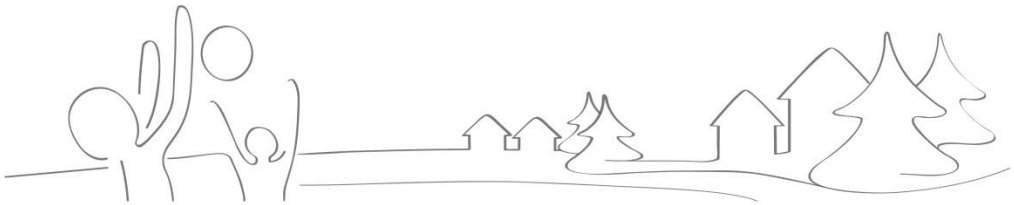

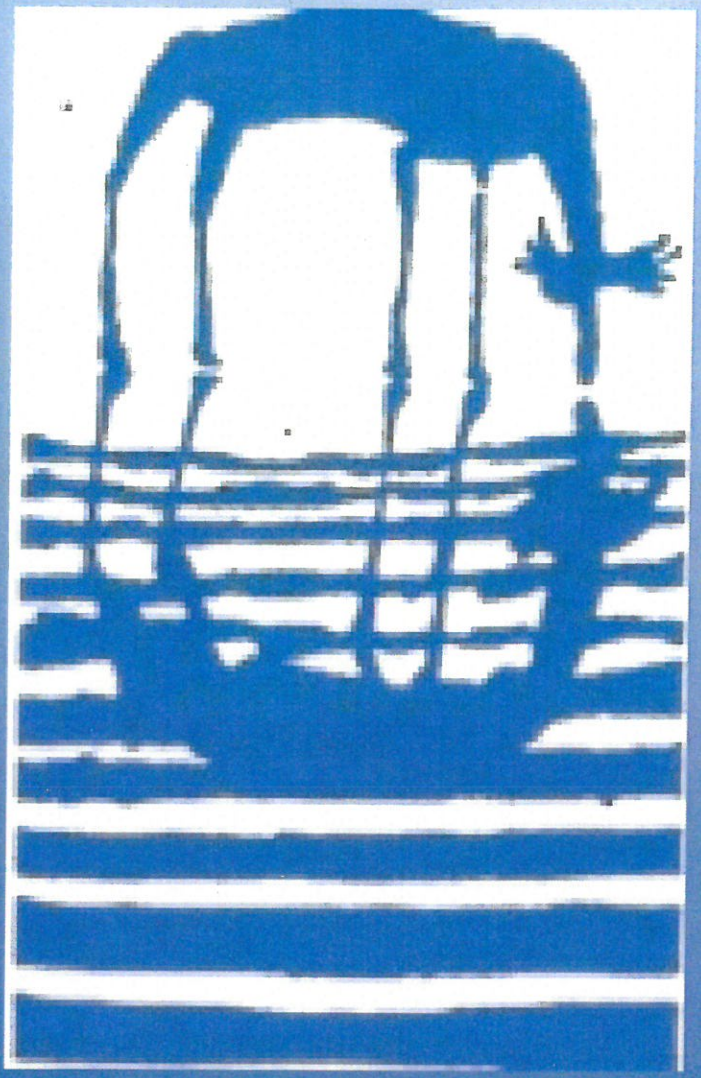

Regional plan for idrett- og fysisk aktivitet

GLÅMDAL REGIONRÅD

Regional plan for idrett- og fysisk aktivitet 2017 - 2027

Innhold

1.Innledning 3

2.Bakgrunn 5

3.Formål 5

4.Statlig idrettspolitikk og føringer 6

4.1 Statlig friluftspolitikk 7

4.2 Statlig folkehelsepolitikk 8

4.3 Folkehelseloven 8

4.4 Folkehelsemeldingen, Mestring- og muligheter 9

4.5 Universell utforming 9

4.6 Idrettens egne føringer 10

5.Fylkeskommunale føringer 10

5.1 Fylkeskommunal samarbeid erklæring 2015 – 2019 11

5.2 Andre fylkeskommunale føringer 11

6. Generelle satsingsområder for glåmdalsregion 12

6.2 Fysisk aktivitet blant barn og unge 13

6.3 Den organiserte idretten 14

6.4 Friluftsliv 15

6.5 Interkommunale idretts- og nærmiljøanlegg 16

7.Tilskudd/finansieringsordninger 17

7.1 Spillemidler 17

7.2 Momskompensasjonsordninger 18

7.3 Mesterskapsstøtte 18

7.5 Tilskudd til Hedmark idrettskrets og særkretser 18

7.6 Tilskudd til friluftslivsaktivitet 19

7.7 Innlandsprosjektet 19

7.8 Partnerskap for folkehelse 19

7.9 Kommunale midler 19

8. Kommunal handlingsplan for idrett- og nærmiljøanlegg 20

Vedlegg 20

GLÅMDAL REGIONRÅD

Regional plan for idrett- og fysisk aktivitet 2017 - 2027

1.Innledning

Fysisk aktivitet kan defineres som enhver kroppslig bevegelse skapt av skjelettmuskulatur som resulterer i bruk av energi (Bouchard, Shepard & Stephens, 1994). I denne sammenhengen omfatter begrepet idrett, friluftsliv og egenorganisert fysisk aktivitet.

Glåmdal regionråd fikk våren 2016 i oppdrag og utarbeide en regional plan for idrett- og fysisk aktivitet. Det har tidligere ikke vært utarbeidet en slik plan i glåmdalsregion. Regional plan for idrett- og fysisk aktivitet er utformet som en temaplan, og er gjeldene for de seks glåmdalskommunene; Sør-Odal, Nord-Odal, Kongsvinger, Eidskog, Grue og Åsnes kommune. Det har hvert opp til hver enkelt kommune å tilpasse, og vedta, planen etter sitt eget planprogram og hver enkelt kommune står selv ansvarlig for den årlige utarbeidelsen av kommunens handlingsplan for idrett- og nærmiljøanlegg iht bestemmelser ifra kulturdepartementet.

Organisering av arbeidet

Det er valgt en enkel modell for planarbeidet. Planen er utarbeidet av prosjektleder ansatt ved Glåmdal Regionråd, i tett samarbeid med arbeidsgruppe bestående av saksbehandlere ifra kommunal administrasjon innen kultur- og idrett i glåmdalsregion. Planen er utarbeidet etter mal fra den fylkeskommunale plan for fysisk aktivitet i Hedmark 2014 – 2017. Planen er utarbeidet som en temaplan, prosedyrer og bestemmelser iht plan- og bygningsloven ligger dermed ikke som grunnlag for denne planen.

GLÅMDAL REGIONRÅD

Regional plan for idrett- og fysisk aktivitet 2017 - 2027

Høringsinstanser:

- Sør-Odal kommune
- Nord-Odal kommune
- Kongsvinger kommune
- Eidskog kommune
- Grue kommune
- Åsnes kommune
- Hedmark fylkeskommune
- Barn og unges kommunestyre i de berørte kommunene
- Kulturdepartementets idrettsavdeling
- Skyttersamlagene i Hedmark (DFS)
- Forum for natur og friluftsliv (FNF), Hedmark
- Norges jeger- og fiskeforening, Hedmark (NJFF/H)
- Den norske turistforening v/DNT Odal, DNT Finnskogen og omegn, DNT Kongsvinger og Eidskog, DNT Solør
- Idrettsrådene i glåmdalsregion

Medvirkende i planarbeidet:

- Alexander Halland, Kultur-og Idrettskonsulent Nord-Odal kommune, prosjektleder
- Hilde Mæhlum, Kulturkonsulent Eidskog kommune
- Alf Mathias Lilleengen, Rådgiver for kultur- og idrett Kongsvinger kommune

2.Bakgrunn

Det har ikke tidligere vært utarbeidet en regional plan for idrett- og fysisk aktivitet i glåmdalsregion. Ønske om å utarbeide en slik plan kom i førsterekke ifra kultur- og idrettsfagligansatte ved administrasjon i de ulike glåmdalskommunene. Senere fikk idéen politisk støtte, og våren 2016 ble Glåmdal regionråd gitt i oppdrag og utarbeide planen. Bakgrunnen for at man administrativt ville at man skulle vurdere, samt utarbeide, planen var at man i de forskjellige kommunen hadde like mindre prosjekter, som slått sammen kunne gi større og mer attraktive anlegg for idrett- og fysisk aktivitet. I tillegg erfarte man at Kulturdepartement og Hedmark fylkeskommune i større grad oppfordret kommunene til å tenke i retning av interkommunale anlegg, og så at det i glåmdals regionen kan være mulig å etablere slike anlegg dersom man har en felles plattform som hviler på et holistisk tankesett rundt etablering og drift av anlegg for idrett- og fysisk aktivitet, med fokus på å styrke folkehelsen og bolysten i glåmdalsregion.

3.Formål

Formålet med å utarbeide planen er å videreutvikle idretts- og friluftspolitikken i glåmdalsregion i en retning som;

- Gir et helhetlig anleggstilbud hvor arenaer er fordelt i regionen for å sikre at alle innbyggere har gode muligheter lokalt, og nasjonale muligheter regionalt
- Sikrer gode prioritering når det gjelder bygging og habilitering av idretts- og nærmiljøanlegg i regionen, stimulerer til etablering av flere interkommunale anlegg

hvor driftsutgifter deles mellom kommuner, og hvor bygging i større grad finansieres gjennom spillemiddelordningen.

- Øker antallet spillemiddelsøknader i regionen
- Styrker friluftslivet gjennom å tenke regionalt om turstier, løyper og tilhørende merking. Etablere flere nærmiljøanlegg i tilknytning til turstier, løypenett, for å ta ut mer av potensialet som ligger i glåmdalsnaturen og ikke minst Finnskogen
- Etablerer en felles plan for saksbehandlere innen idrett- og friluftsliv, som styrker samarbeid i regionen og som gir et større grunnlag for kompetanseutveksling og kompetanseheving.
- Styrker samarbeid mellom lag- og foreninger på tvers av idrettsgrener o l, i regionen

4.Statlig idrettspolitikk og føringer

Stortingsmelding nr 26 (2011-2012) *Den norske idrettsmodellen* ble ferdigbehandlet i Stortinget 7.mars 2013. Statens overordnede mål med idrettspolitikken kan sammenfattes i visjonen «idrett og fysisk aktivitet for alle».
På denne bakgrunn kan følgende overordnede mål utledes for den statlige støtten til idrettsformål;

Alle skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon.

Den frivillige, medlemsbaserte idretten skal sikres gode rammevilkår for å gi grunnlag for et omfattende og inkluderende aktivitetstilbud. Det legges særlig vekt på å utvikle attraktive tilbud til barn og ungdom.

Samfunnet skal være godt tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet.

Toppidretten skal styrkes ut fra dens rolle som identitetsskaper og dens bidrag til en positiv prestasjonskultur i det norske samfunn. Toppidrettsutøvere skal derfor gis treningsmuligheter som bidrar til prestasjoner på internasjonalt toppnivå innenfor etisk forsvarlige rammer.

Sentrale målgrupper er barn og ungdom, personer med nedsatt funksjonsevne og inaktive.

For å nå disse målgruppene blir det viktig med anlegg i lokalmiljøet som stimulerer og tilfredsstiller barns behov for fysisk aktivitet i organiserte eller egenorganiserte former. Når det gjelder ungdom, er det et mål å utvikle anlegg som tilfredsstiller ungdommens behov for utfordringer og variasjon. Ungdom må gis mulighet til å medvirke i utformingen av anlegg. Anleggene bør fungere som gode sosiale møteplasser i lokalsamfunnene og være tilrettelagt for flest mulig.

4.1 Statlig friluftspolitikk

(Stortinget behandler ny melding for friluftsliv 20.oktober 2016. Nye nasjonale mål er ventet)

Friluftsliv er en del av norsk kulturarv med røtter i bygdenes høstingstradisjoner (inklusive jakt og fiske) og byenes turkultur. Allemannsretten, retten til fri ferdsel, opphold mv. i utmark, utgjør fundamentet for disse tradisjonene. Denne retten er tuftet på respekt og hensynsfull opptreden ute i naturen. Fokus er særlig på friluftsliv i det daglige.

Stortingsmelding nr.18 (2015-2016) *Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet-* gir hovedlinjene i friluftslivspolitikken.

De nasjonale mål for friluftslivet er:

- Alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen ellers
- Friluftsliv basert på allemannsretten skal holdes i hevd i alle lag av befolkningen
- Barn og unge skal få mulighet til å utvikle dyktighet innen friluftsliv
- Områder av verdi for friluftslivet skal sikres slik at det fremmer miljøvennlig ferdsel, opphold og høsting – og at naturgrunnlaget blir tatt vare på
- Ved boområder, skoler og barnehager skal det være god tilgang til trygg ferdsel, lek og annen aktivitet i en variert og sammenhengende grøntstruktur med god forbindelse til omkringliggende naturområder

Miljødepartementet lanserte i september 2013 *Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv* hvor friluftslivets viktighet bekreftes gjennom å legge særlig vekt på friluftslivet i hverdagen «fra døra». Videre poengteres det at en økt satsing på friluftsliv også vil bedre folkehelsen i befolkningen.

4.2 Statlig folkehelsepolitikk

Befolkningens helse er blant samfunnets viktigste ressurser. Folkehelsearbeid handler om å skape gode oppvekstsvilkår for barn og ungdom, forebygge sykdom og forhindre skader. Det handler om å utvikle et samfunn som legger til rette for sunne levevaner og beskytter mot helsetrusler. Dette krever systematisk og langsiktig innsats i alle samfunnssektorer.

4.3 Folkehelseloven

Folkehelseloven, gjeldende fra 1.1.2012, er et viktig verktøy for å kunne nå samhandlingsreformens intensjoner om å gi bedre helse til den enkelte, utjevne sosiale helseforskjeller og sikre en bærekraftig velferdsstat for fremtiden gjennom økt fokus på forebygging og folkehelsearbeid. Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid etter fem prinsipper:

- Utjevning av sosiale helseforskjeller
- Helse i alt vi gjør
- Bærekraftig utvikling
- Føre-var prinsippet
- Medvirkning

Lovfesting av prinsippet «helse i alt vi gjør» tydeliggjør ansvaret for å bruke virkemidler i alle sektorer, for eksempel skole-, barnehage-, bolig-, kultur-, miljø-, landbruks-, nærings- og vegsektoren i tillegg til helse- og omsorgssektoren.

Ny folkehelselov utfyller plan- og bygningsloven ved at kommuner og fylkeskommuner pålegges å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne. Dette kan for eksempel gjelde muligheter for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for alle.

4.4 Folkehelsemeldingen, Mestring- og muligheter

St. meld. nr. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen, *mestring- og muligheter* ble lagt fram våren 2015.

De nasjonale målene for folkehelsearbeidet er:

- Norge skal være blant de tre landene i verden som har høyest levealder.
- Befolkningen skal oppleve flere leveår med god helse og trivsel og reduserte sosiale helseforskjeller.
- Vi skal skape et samfunn som fremmer helse i hele befolkningen.

4.5 Universell utforming

Universell utforming (UU) er utforming av samfunnet på en slik måte at det kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming. Dette gjelder selvsagt også innen tilrettelegging for fysisk aktivitet.

Statens satsing med bakgrunn i Lov om diskriminering og tilgjengelighet finner man i regjeringens handlingsprogram *Norge universelt utformet -2025*.

Tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne og universell utforming er innarbeidet i tildelingskriteriene for spillemidlene.

Hensyn til universell utforming er også inkludert i forvaltning av statlig sikrede friluftsområder og i tilskuddsordninger til friluftslivsformål.

Regjeringens handlingsprogram legger opp til at alle kommuner skal ha et universelt utformet friluftslivsområdet innen 2025.

4.6 Idrettens egne føringer

Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komites (NIF) *Idrettspolitiske dokument* (2015-2019) legger i stor grad føringer for arbeidet innen norsk idrett. Den overordnede visjonen til norsk idrett forblir «Idrettsglede for alle». *Idrettspolitisk dokument* redegjør for følgende føringer for norsk idrett;

- Man skal styrke Norge som en ledene toppidrettsnasjon
- Forhindre frafall i norsk idrett gjennom bl. a å styrke den enkelte valgfrihet og mulighet for deltakelse
- Redusere økonomiske hindringer som ekskluderer barn- og unge ifra å delta i idrett
- Speile mangfoldet i samfunnet
- Arbeide for å bli størst på idrett- og treningsglede for voksne

Idrettspolitisk dokument beskriver også status for idrettens grunnleggende forutsetning for ønsket aktivitet, idrettsanleggene. Det presiseres at det er behov for mange nye anlegg, da det er stor ulikhet i tilgangen til idrettsanlegg i fylkene og kommunene. En fremtidsrettet anleggspolitikk bør blant annet (…) systematisk redusere de regionale forskjellene i anleggsdekningen, (….) utvide ordningen med nasjonalanlegg, (…) invitere fylkeskommunene til å ta en aktiv rolle i utviklingen av interkommunale anlegg.

5.Fylkeskommunale føringer

Hedmark fylkeskommune har i sin regionale planstrategi nedtegnet visjonen; Fremtidstro og optimisme skal prege hele Hedmark – 220 000 innbyggere i 2020. Visjonen følges opp med satsing på fire områder:

- Kompetanse og næringsutvikling
- Infrastruktur

- Klima, energi og naturressurser
- Attraktivitet

Fysisk aktivitet sees på som en del av forebyggingen av helseproblemer, og det påpekes at utviklingsområdet attraktivitet peker på blant annet gode oppvekstmiljøer og tilgang på frilufts arealer som viktige tema.

5.1 Fylkeskommunal samarbeid erklæring 2015 – 2019

Denne erklæringen er en felles politisk plattform som ble vedtatt av fylkesrådet for perioden 2015 - 2019. Erklæringen poengterer at Fylkeskommunens Plan for fysisk aktivitet skal følges opp. Breddeidretten skal styrkes, og Hedmark- og Innlandet skal være det naturlige førstevalg for store idretts- og kulturarrangement.

5.2 Andre fylkeskommunale føringer

Ifølge *Strategisk kulturplan for Hedmark* skal folkehelsearbeidet i store trekk driftes med sikte på å;

- Utvikle et samfunn som legger til rette for positive helsevalg og sunn livsstil
- Fremme trygghet og medvirkning for den enkelte og gode oppvekstsvilkår for barn- og ungdom
- forebygge sykdom og skader

Plan for inkludering- og likestilling i Hedmark (2014-2017) understreker at Hedmark skal være et samfunn med likestilling, herunder fravær av diskriminering. Hedmark skal være et samfunn der alle, uansett bakgrunn, har like muligheter, rettigheter og plikter til å delta i samfunnet og bruke sine ressurser.

Frivilligmelding for Hedmark definerer utviklingsmål for arbeid med frivillighetssektoren i fylket. Målene omhandler å gi frivilligsektor økonomisk forutsigbarhet, tilgang til lokaler/anlegg, synliggjøre sektorens arbeid og bidra til kompetansebygging i frivillgsektor.

6. Generelle satsingsområder for glåmdalsregion

Folkehelseperspektivet i form av lavterskel fysisk aktivitet, utjevning av sosiale helseforskjeller, inkludering og medvirkning skal ivaretas i alle satsingsområder og utgjøre den røde tråden i arbeidet med idrett- og fysisk aktivitet i glåmdalsregion.

Strategi:
Kommunene i glåmdalsregionen skal vokte over allemannsretten og bidra til gode muligheter for fysisk aktivitet. Videre skal kommunene i glåmdalsregion arbeide aktivt for å øke attraktivitet til region gjennom en felles satsing på idrett- og friluftsliv, herunder også idretts- og nærmiljøanlegg.

Tiltak:

- Investeringer i større anlegg for idrett- og fysisk aktivitet (anlegg med kostnad over 2.5mill) skal drøftes på regionalt nivå.
- Kommunene skal ha faste møtepunkter og styrke samarbeidet med sine idrettsråd.
- Kommunene skal bruke idretten og friluftslivet som formell høringspartner i relevante saker (f eks ved prioritering av spillemiddelsøknader ifm kommunal handlingsplan for idrett- og nærmiljøanlegg)
- Arbeide for tilgjengeligheten til friluftslivet i nærområde og oppfordre til god tilrettelegging for hverdagsfriluftsliv
- Alle kommuner i glåmdalsregionen skal ha etablert kontigentkasse og utstyrskasse, som er gjort tilgjengelig for alle med behov, innen utgangen av 2017.
- Kommunene i glåmdalsregionen skal sette fokus på alle tiltak som fremmer inkludering og integrering gjennom idrett- og friluftsliv. Inkludering og integrering omfatter i denne sammenhengen alle som er ekskludert, uavhengig av bakgrunn, alder, kjønn, rase og økonomiske forutsetninger.

6.2 Fysisk aktivitet blant barn og unge

Barn- og unge skal ha mulighet til fysisk aktivitet ut i fra egne forutsetninger og interesser. Det er en stor utfordring å legge til rette med anlegg og aktivitet som treffer ungdommen. Et samfunn i stadig utvikling stiller store krav til fornyelse, evne til å lære av de gode eksemplene, samt samarbeid på tvers av sektorielle grenser.

Strategi: Kommunene i glåmdalsregionen skal legge til rette for et inkluderende og integrerende idretts- og friluftsliv. Barn og unge i glåmdalsregionen tilbringer mye av dagen på skole, eller i nærmiljøet der de bor. Det er derfor viktig at det i disse områdene finnes mulighet for en variasjon av fysisk aktivitet.

Tiltak:

- Kommunene i glåmdalsregionen skal støtte opp om nye tiltak som samler familier i aktivitet.
- Skoleområder og nærmiljøområder skal prioriteres som satsingsområder for utbygging, og vedlikehold av idretts- og nærmiljøanlegg.
- Kommunene i glåmdalsregionen skal være en aktiv pådriver for et økt samarbeid mellom idrett- og friluftslivsorganisasjoner og andre frivillige organisasjoner, og offentlige instanser.
- Det skal legges til rette for at barn- og ungdom kan foreta flere sunne valg. Prosjekter som kobler kosthold, livsstil og fysisk aktivitet sammen i et helhetlig perspektiv skal prioriteres.

6.3 Den organiserte idretten

Idrett og fysisk aktivitet for alle innebærer at det legges til rette for *at alle som ønsker det* skal ha *mulighet* til å delta i idrett. Det innebærer også at det skal være et aktivitetstilbud innenfor den organiserte idretten for alle, både de som ønsker å prestere på idrettsbanen og de som primært ønsker å være fysisk aktiv innenfor verdifulle sosiale fellesskap. Ved å inkludere så mange som mulig i barne- og ungdomsidretten er det et mål å skape grunnlag for livslang glede av å drive idrett og fysisk aktivitet. En kvalitativ god og differensiert barne- og ungdomsidrett er også et fundament for toppidretten.

Lokale idrettslag er møteplasser på tvers av generasjoner og sosiale skillelinjer og skaper tilhørighet og attraktivitet til lokalsamfunn. Den organiserte idretten har selv påtatt seg et ansvar og har høye mål om å gi et godt aktivitetstilbud på alle ferdighetsnivåer for personer med nedsatt funksjonsevne.

Svært mange nordmenn ønsker å oppleve idrett ved tilstedeværelse på idrettsarrangementer eller gjennom ulike medier. Det store engasjement, begeistring og samhold idretten utløser, er en kilde til glede og en rikere tilværelse.

Strategi: Videreutvikle samarbeidet med idretten, prioritere breddeidretten og stimulere til at det gjennomføres flere større konkurranser i glåmdalsregion.

Tiltak:

- Kommunene i glåmdalsregions skal følge opp de funksjonshemmedes situasjon og iverksette tiltak som kan bedre situasjonen for handikapidretten
- Kommunene i glåmdalsregion skal prioritere aktivitetsmangfold og at tilbudene favner flest mulig deltagere, herunder påvirke til en fornuftig bruk av LAM-midler i de ulike idrettslag.

- Kommunene i glåmdalsregion skal støtte arbeidet til frivillige lag og foreninger som arbeider for at barn- og ungdom; får utviklingsmuligheter i tråd med egne ambisjoner, får mulighet til å kombinere satsing på idrett og utdanning, får mulighet til å utvikle ungt lederskap og ta ansvar for eget idrettsmiljø, utvikler sunne holdninger i en verdibasert idrett.

- Sammen skal man bidra til at større kultur- og idrettsarrangement blir lagt til glåmdalsregion, bl. annet gjennom økt fokus på nettverk og kompetanse i region.

6.4 Friluftsliv

En av de største utfordringene for friluftsliv er å legge til rette slik at terskelen for å drive fysisk aktivitet, og få de gode naturopplevelsene, blir så lav som mulig. Frivillige organisasjoner bidrar til samfunnets totale verdiskaping. Frivillige friluftslivsorganisasjoner er også svært viktige arenaer for å skape kontakt mellom nordmenn og innvandrere. Gjennom frivillig aktivitet bygges nettverk som bidrar til å danne sosial kapital for mange i glåmdalsregion.

Strategi: Videreutvikle samarbeidet med de frivillige organisasjonene i glåmdalsregion og satse på friluftslivet i nærmiljøet i det daglige. Opprettholde, og etablere nye, samarbeid med friluftslivsorganisasjonene.

Tiltak:

- Kommunene i glåmdalsregion skal fokusere på tiltak i nærmiljøet. Innbyggere i glåmdalsregion skal oppleve grønne korridorer der de bor, og ha mulighet til å oppleve "Friluftsliv fra døra"

- Kommune i glåmdalsregion skal gi økonomisk støtte til organisasjoner for friluftsliv, og prioritere organisasjoner og prosjekter som retter seg mot barn- og unge, inkludering og integrering.

- Det skal utarbeide felles sti/løypeplaner som knytter alle glåmdalskommunene sammen i et helhetlig nettverk av sti/løyper. Sti- og løypeplaner sees på i forlengelsen av by- og regionsprosjektets fokus på økt og bedre skilting av områder for friluftsliv, bedre tilrettelegging for bruk og aktivitet i Finnskogen, samt generell tilrettelegging for å øke aktivitetsmangfoldet i glåmdalsnaturen som også gir tilbud til reise- og opplevelsesnæringen i region.

- Kommunene i glåmdalsregion skal være en pådriver for å etablere flere nærmiljøanlegg, herunder også sanitærforhold, i tilknytning til sti/løyper og leder som går over flere kommunegrenser.

6.5 Interkommunale idretts- og nærmiljøanlegg

Gjennom årene er et stort antall av anlegg for fysisk aktivitet blitt realisert i glåmdalsregion med bl.a. spillemiddeltilskudd via fylkeskommunen. Behovene og aktiviteten endrer seg over tid, og derfor er det stadig press på midler til nye anlegg og rehabilitering av gamle anlegg. Det har vært en stor diskusjon rundt endring av tippenøkkelen for å få gjort noe med det store etterslepet som er for anlegg som bygges med tilskudd fra spillemidlene. Endringen er vedtatt fra 45,5 % til 64 %, men den innføres gradvis.

Erfaring viser at mindre kostbare anlegg, som nærmiljøanlegg, er forholdsvis enkle å realisere, og stimulerer til mye aktivitet. Dessverre ble ordningen for mindre kostnadskrevende anlegg avsluttet i 2013. Dette er beklagelig, da dette har vært en meget populær ordning i Hedmark, og glåmdalsregion. Kommunene i glåmdalsregion har tatt til ordet for at ordningen gjenopprettes, eller at det er ønskelig å opprette en egen fylkeskommunal tilskuddsordning som ivaretar de små anleggene med en smidig og enkel saksbehandling for søkerne.

Større anlegg er blitt veldig kostnadskrevende både å bygge og drifte, og et samarbeid mellom kommunene kunne hjelpe en svak kommuneøkonomi. Et samarbeid er også et ønske fra sentralt hold, da interkommunale anlegg får høyere sats i spillemidler. Men det har vist seg vanskelig i praksis. Vi har pr dato ingen interkommunale anlegg i glåmdalsregion. Dette kan

sees i sammenheng med at det i sterke grad etableres et skille mellom by- og land i form av mulighet for fysisk aktivitet, noe som er utfordrende for attraktiviteten og bolysten i glåmdalsregion. Det er vanskelig å se for seg at det kan bygges flere større idrettsanlegg i glåmdalsregion uten at de bygges som interkommunale anlegg. Det er også nødvendig å vurdere etablering interkommunal status for noen allerede eksisterende anlegg.

Strategi: Det bør være 5 -7 interkommunale anlegg i glåmdalsregion. Dette gir mulighet for at innbyggere i glåmdalsregion kan oppleve anlegg for idretts- og friluftsliv av nasjonal karakter regionalt, og anlegg for idretts- og friluftsliv av regional karakter lokalt.

Tiltak:

- Kommunene i glåmdalsregionen skal kartlegge driftskostnader for større idrettsanlegg og legge frem forslag for interkommunal status der hvor det er mulighet og behov.
- Kommunene i glåmdalsregion skal vedta handlingsplan for interkommunale anlegg for idretts- og friluftsliv innen utgangen av 2017.
- Glåmdal regionråd skal være politisk organ for drøfting av interkommunale anlegg, muligheter og behov.

7.Tilskudd/finansieringsordninger

7.1 Spillemidler

Fylkeskommunen fordeler årlig i overkant av 28 millioner av overskuddet til Norsk Tipping. Midlene blir fordelt både til ordinære anlegg, anlegg for friluftsliv og nærmiljøanlegg. Søkere kan være idrettslag, kommuner og andre ikke kommersielle lag og foreninger. Kommersielle aktører er ikke stønadsberettiget. Det gis 50 % støtte inntil kr. 300 000 til nærmiljøanlegg og 1/3 støtte inntil maksbeløp til ordinære anlegg. Det er forskjellige maksbeløp for forskjellige type anlegg, men de fleste har inntil kr.700 000 eller inntil kr. 1 000 000. For større anlegg er det høyere satser. Se bestemmelsene for mer info.

Søknadsfristen til fylkeskommunen er 15. januar. Ifra 01.01.2017 har alle kommuner i glåmdalsregion søknadsfrist 15.oktober hvert år.

Alle søknadene sendes inn elektronisk på www.idrettsanlegg.no. Fylkesrådet vedtar en prioritering av søknadene i april og tildelingen skjer administrativt i mai.

7.2 Momskompensasjonsordninger

Det finnes tre momskompensasjonsordninger som er viktige innenfor idretten; idrettsanlegg og drift av idrettslag.

Momskompensasjonsordningen for bygging av idrettsanlegg gjelder for alle som har en godkjent spillemiddelsøknad unntatt kommuner og fylkeskommuner. Søknadsfrist 1.mai hvert år. Les mer på: www.idrettsanlegg.no under publikasjoner.

Momskompensasjonsordninger for kommuner og fylkeskommuner. Disse får mva-kompensasjon ved bygging av idrettsanlegg der kommunen/fylkeskommunen selv er utbygger og eier av anlegget.

Momskompensasjonsordning for idrettslag. Medlemmer av Norges Idrettsforbund kan søke om mva-kompensasjon for den merverdiavgiften som laget gjennom sin ordinære drift (ikke bygging av idrettsanlegg) har hatt gjennom året. Les mer på www.idrett.no.

7.3 Mesterskapsstøtte

Hedmark fylkeskommune deler hvert år ut mesterskapsstøtte til mesterskap i Hedmark som er på nivå Norgesmesterskap eller høyere. Søknadsfrist 1.desember for mesterskap påfølgende år. Se www.hedmark.no for mer informasjon.

7.4 Idrettsstipend

Hedmark fylkeskommune deler hvert år ut idrettsstipend til toppidrettsutøvere mellom 16-25 år. Søknadsfrist 1.desember. Se www.hedmark.no for mer informasjon. Flere av kommunene i glåmdalsregion har også egne Idrettsstipend.

7.5 Tilskudd til Hedmark idrettskrets og særkretser

Hedmark fylkeskommune har en tilskuddsordning til Hedmark Idrettskrets og særkretser i Hedmark. Her er det utarbeidet en fordelingsmodell som prioriterer barn og unge og aktivitet i

Hedmark. Denne fordelingsmodellen er vedtatt av fylkeskommunen, mens idrettskretsen gjør fordelingen.

7.6 Tilskudd til friluftslivsaktivitet

Tilskudd til friluftslivstiltak er statlige midler som særlig er rettet mot lokale lag og foreninger. Midlene skal brukes til konkrete tiltak til fremme av friluftslivet som utgangspunkt for gode helsevaner og miljøholdninger.

Tiltak kan være:

- Aktivitetstiltak rettet mot barn, unge og barnefamilier
- Aktivitetstiltak som stimulerer nye grupper til deltaking i friluftslivsaktiviteter, til dømes personer som er lite fysisk aktive, har nedsett funksjonsevne og etniske minoriteter i Norge
- Aktivitetstiltak som bidrar til å utvikle samarbeidet mellom friluftsliv og kulturminnevern

7.7 Innlandsprosjektet

-skilting og merking av turstier

Innlandsprosjektet er et 3-åring prosjekt hvor frivillige lag og foreninger kan søke om midler til å merke turstier og –løyper. Innlandsprosjektet utløp i 2016, men det arbeides for å fortsette prosjektet med ny finansiering.

7.8 Partnerskap for folkehelse

Det er avsatt midler til lavterskel fysisk aktivitet innenfor folkehelsearbeidet. Søkere kan ta kontakt med fylkeskommunen for informasjon.

7.9 Kommunale midler

Flere kommuner har egne midler som blir fordelt til forskjellige aktivitetstiltak og anlegg. Se kommunens hjemmeside for mer informasjon.

ÅSNES KOMMUNE

Plan for idrett og fysisk aktivitet

Del 2, Kapittel 8 - Kommunal plan, Åsnes kommune

Vedtatt i Åsnes kommunestyre 05.12/2016, sak 140/16

Rullering 2022

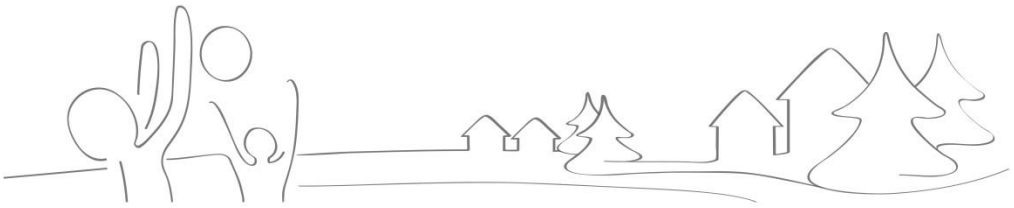

Del 2

Kap.8. Kommunal plan - Åsnes kommune

8.1 Innledning

Kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet er en temaplan og et politisk styringsdokument som skal være et redskap for å nå kommunens mål innenfor idrett og fysisk aktivitet.
Planen er forankret i kommuneplanens samfunnsdel 2010 – 2022.

Foreliggende plan er bygget opp etter Kulturdepartementets plankrav for å få tildelt spillemidler etter søknad.
Søknad om spillemidler skal være forankret i politisk vedtatt kommunal plan.
Handlingsplan i kap. 8 rulleres hvert år i forbindelse med behandling av innkomne søknader om spillemidler.
Prioritering av spillemiddelsøknader er hvert år lagt fram for Åsnes Idrettsråd til uttalelse og politisk behandlet i kommunen før oversending til fylkeskommunen.

Idrett og fysisk aktivitet er vesentlig for folkehelse, noe som kommer til uttrykk i «Oversiktsdokument folkehelse, Åsnes kommune 2020».

Folkehelse er et hovedsatsningsområde for Åsnes kommune.
Idrett og fysisk aktivitet har også innvirkning på de andre fokusområdene; Frivillighet, tidlig innsats og innbyggerrekruttering.
Idrettsorganisasjoner og andre organisasjoner står for en vesentlig del av aktiviteter innen fysisk aktivitet som understøtter kommunens satsningsområder.

Denne planen er en del av regional plan for Glåmdalsregionen.
Kapittel 1 – 7, «Regional plan for idrett- og fysisk aktivitet», er en del av den kommunale planen for Åsnes kommune.

8.2 Planprosessen

Oppstartsvedtak i kommuneplanens samfunnsdel og budsjettbehandling desember 2015.

09.09.- 06.10.16	Invitasjon til innspill til planen
24.10.16	Behandling i Åsnes idrettsråd
Uke 45/46	Uttalelse fra kommunale råd
07.11.16	Behandling i Utvalg for kultur og oppvekst
05.12.16	Behandling i kommunestyret

Etter vedtak i 2016 rulleres kommunal del hvert år i forbindelse med behandling av innkomne spillemiddelsøknader.

8.3 Kommunale planer

Kommuneplanens samfunnsdel 2010 – 2022

5 satsingsområder:

- Skole, oppvekst og ungdom
- Kultur og kulturminnevern
- Arbeidsplasser og næringsutvikling
- Velferd, levekår og folkehelse
- Boligområdet, sentrums- og grendeutvikling

Mål relatert til idrett og fysisk aktivitet:

Skole, oppvekst og ungdom
Mål – vi vil:
- Inkludere helseperspektivet i arbeid med barn og unge

Strategier – for å nå målene skal vi:
- Legge forholdene til rette for breddeidrett, og vurdere alternative aktivitetstilbud.
- Utvikle samarbeidet med treningsmiljøene med henblikk på barn og unge.
- Sette fokus på interkommunalt samarbeid innenfor idrett og kultur, spesielt med henblikk på ungdom.
- Utarbeide en kommunedelplan for kulturliv, idrett og friluftsliv.
- Sikre areal til idrett og friluftformål gjennom kommuneplanens arealdel.
- Legge til rette for økt friluftsliv.
- Videreutvikle samarbeid mellom «FYSAK» og idrettslag.

Velferd, levekår og folkehelse
Mål – vi vil:
- At folkehelseperspektivet skal være med i alle planer som har betydning for innbyggernes helse.

Strategi – for å nå målene skal vi:
- Utvikle «FYSAK» tiltakene og knytte dem opp mot Frisklivssentralen.
- Sørge for gode nærmiljøanlegg ved alle skoler og barnehager.

Åsnes kommune skal ha fokus på folkehelse i vid forstand.

8.4 Utviklingstrekk i kommunen

Fra 1985 til 2020 har det blitt 1648 færre innbyggere i kommunen. Nedgangen i folketallet skyldes i hovedsak negativ nettoinnflytting og fødselsunderskudd. Folketallet for 3. kvartal 2021 var på 7.217 (SSB). Den største vekst i folketallet fram mot 2030 er i aldersgruppen 60 – 85 år.

Turstier i meter pr. innbygger er på 13,20 meter, med et landsgjennomsnitt på 9,90 meter. Tidligere Hedmark fylke ligger på 26,80 meter. Antall merkede turløyper har økt de siste år og er tilrettelagt med bedre framkommelighet, skilting og kartfesting.

Lysløyper driftes av idrettslag. Antall km pr. innbygger er på 16 km.

Sentrumsnært friluftsområde på **Myrmoen** er et flott tur- og rekreasjonsområde.

700 dekar av arealet i kommunen er tilrettelagt for rekreasjon, friluftsliv og delvis universelt utformet.

Idrettsanlegg som er tildelt spillemidler i perioden 2011 - 2021

Lag/forening/ utbygger	Tiltak	Spillemidler innvilget år	Tilskudds-beløp kr.
Åsnes kommune	Etablering av trasé	2021	300.000
Åsnes skytterlag	Haukåsen skytebane, rehabilitering	2020	436.000
Åsnes JFF	Haukåsen skytebane, skeetbane	2019	375.000
Åsnes kommune	Åsneshallen, rehabilitering	2019	383.000
Åsnes kommune	Trimpark	2018	230.000
Åsnes kommune	Myrmoen turveg, trasé.	2018	300.000
Åsnes skytterlag	Haukåsen skytebane, rehabilitering	2018	239.000
Flisa AIL	Lysløype Mymoen, rehabilitering	2017	156.000
Flisa AIL	Lysløype Myrmoen, rehabilitering	2016	482.000
Åsnes kommune	Basketballbane, Åsnes ungd. skole	2016	204.000
Åsnes kommune	Myrmoen turveg	2015	436.000
Åsnes JFF	Skeetbane	2012	99.000
Hof skytterlag	Skytebane, rehabilitering	2012	155.000
Flisa AIL	Sjuerbane	2011	847.000
		Sum	**4.642.000**

Tall fra Ungdata undersøkelsen 2021 - Kartlegging av unges oppvekstvilkår (www.ungdata.no).

Tall fra ungdata 2021 - Åsnes	Ungd. skolen	Vgs
Trener minst en gang pr. uke	76 %	63 %
Er aktiv i et idrettslag	46 %	23 %
Synes det er bra tilbud av idrettsanlegg	67 %	67 %
Fornøyd med egen helse	67 %	68 %

8.5 Nå situasjonen i Åsnes kommune

FYSAK-tilbud som kommunen er ansvarlig for å gjennomføre årlig:

Frisklivssentralen er en kommunal helsefremmende og forebyggende helsetjeneste. Målgruppen er personer som har økt risiko for, eller som har utviklet sykdom og trenger oppfølging av helsepersonell til å endre levevaner og mestre sykdom. Alle som bor i Åsnes og Våler kan benytte seg av Frisklivssentralens tilbud, både lærings- og mestringskurs og frisklivstrening.

Mai-september: Toppturkonkurranse. Gjennomfør 12 turer til kommunens utvalgte «topper» Lever klippekortet og vær med i trekningen av 5000 kr.

I tillegg til disse tiltakene går frisklivssentralens «dine 30» kampanje i november og april hvert år + markering av Verdens aktivitetsdag, Verdens helsedag og Folkehelseuka i april/mai.

Foreldregruppe: Tilbud til alle foreldre som har fått barn. Treffes i grupper med fokus på å komme i gang med fysisk aktivitet etter fødsel. Kjøres 3 ganger i året, med oppstart september, februar og mai.

Fysisk aktivitet for frisklivsdeltakere: Ukentlig i skoleåret drives det ulike treningstilbud med fokus på kondisjonstrening, styrketrening og bevegelighet og avspenning. Se kommunens hjemmeside for utfyllende informasjon om treningstilbudet eller følg Frisklivssentralen i Solør på Facebook.

Idrettslag i Åsnes kommune tilsluttet Norges Idrettsforbund	**Skytterlag**
Eggen Idrettslag	Åsnes Skytterlag
Finnskogen Sledehundeklubb	Hof Skytterlag
Flisa Allianseidrettslag	Hof Finnskog Skytterlag
Flisa Fotball	Hof Vestre Jakt og fiskeforening
Åsa Idrettslag	Hof Østre Jakt og fiskeforening
Haslemoen Motorsport Klubb	Åsnes Jeger og fiskeforening
Hof Idrettslag	Åslia Jaktskytterklubb
Kjellmyra Idrettslag	Åsnes Finnskog Skytterlag
Solør Bowlingklubb	
Solør Bueskyttere	
Solør Cykleklubb	
Solør Futsal	
Solør Helsesportlag	
Solør Speebadmintonklubb	
Solør Svømmeklubb	
Solør Teakwando Klubb	
Åsnes Skiskytterlag	
Aasa Miniatyrskytterlag	
Åsnes Finnskog Idrettslag	
Åsnes Jakt- og Fiskeforening	

Idrettsanlegg i Åsnes kommune
Åsnes kommune har ansvar for drift av:
Åsneshallen, Åsnes Svømmehall og anlegg ved skolene.

160 tilskudd fra spillemidlene har gått til anleggsenheter i Åsnes kommune.

Fordeling på anleggstyper:

Type anlegg	**Antall tilskudd**
Kart	13
Skyteanlegg	9
Ski- og alpinanlegg	14
Klatreanlegg	1
Idrettshus	31
Friluftsanlegg	10
Fotballanlegg	40
Idrettshaller og aktivitetssaler	17
Is- og skøyteanlegg	3
Mindre utendørsanlegg	15
Racketsportanlegg	3

Svømme- og stupeanlegg	3
Vannsportanlegg	1

Lister finnes på www.anleggsregisteret.no

8.6 Kart over registrerte anlegg for idrett og fysisk aktivitet

som har fått spillemiddeltilskudd i Åsnes kommune

Se alle anlegg ved å gå til www.anleggsregisteret.no under «Finn anlegg».

8.7 Innspill fra lag og organisasjoner

Innspill vil komme i revidering av planen for 2023.

8.8 Handlingsplan for kommende søknadsår 2022

Planen oppdateres hvert år og gir en oversikt over prioritering av innkomne søknader om spillemidler.
Planen legges fram for Åsnes idrettsråd til uttalelse/prioritering før politisk behandling i kommunen.

Ordinære anlegg

1. «4 tiltak på langrennsanlegg ved Kjellmyra idrettsplass»
Søker: Kjellmyra idrettslag
Kostnad: 6.393.404,-
Søknadssum: 2.131.000,-
Status søknad: Fornyet 1. gang

2. «Rehabilitering av lysanlegg på langrennsanlegg ved Velta»
Søker: Åsnes Finnskog idrettslag
Kostnad: 401.000,-
Søknadssum: 125.000,-
Status søknad: Fornyet 1. gang

3. «Bygging av standplass og skyteskiver på pistolbane (ute) ved Klokken skyteanlegg»
Søker: Hof Østre jakt og fiskeforening
Kostnad: 205.550,-
Søknadssum: 69.000,-
Status søknad: Fornyet 1. gang

4. «Rehabilitering av kunstgressbane på fotballbane kunstgress ved Flisa idrettspark/Åsnes aktivitetssenter» (11erbane)
Søker: Flisa allianseidrettslag
Kostnad: 3.841.656,-
Søknadssum: 1.000.000,-
Status søknad: Fornyet 1. gang

5. «Rehabilitering av Kunstgressbane på fotballbane kunstgress ved Flisa idrettspark/Åsnes aktivitetssenter» (7erbane)
Søker: Flisa allianseidrettslag
Kostnad: 1.304.896,-
Søknadssum: 400.000,-
Status søknad: Fornyet 1. gang

6. «Bygging av Turkart, Finnskogen Midtre»
Søker: DNT Finnskogen og omegn
Kostnad: 258.625,-
Søknadssum: 86.208,-
Status søknad: Ny

Nærmiljøanlegg

1. «Bygging av orienteringskart ved Brattåsen»
Søker: Grue idrettslag
Kostnad: kr 111.938,-
Søknadssum: kr 54.000,-
Status søknad: Fornyet 1. gang